

EVROPSKÝ PARLAMENT

2004

2009

Dokument ze zasedání

KONEČNÉ ZNĚNÍ
A6-0303/2007

30. 7. 2007

ZPRÁVA

o strategii Evropské unie na podporu členských států při snižování škod
souvisejících s alkoholem
(2007/2005(INI))

Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin

Zpravodaj: Alessandro Foglietta

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....	12
POSTUP.....	16

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o strategii Evropské unie na podporu členských států při snižování škod souvisejících s alkoholem (2007/2005(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na článek 152 Smlouvy o ES,
 - s ohledem na sdělení Komise o strategii EU na podporu členských států při snižování škod souvisejících s alkoholem (KOM(2006)0625),
 - s ohledem na doporučení Rady 2001/458/ES ze dne 5. června 2001 týkající se konzumace alkoholu mladými lidmi, zejména dětmi a dospívající mládeží¹,
 - s ohledem na závěry Rady ze dne 5. června 2001 o strategii Společenství pro snižování škod spojených s alkoholem²,
 - s ohledem na doporučení Komise 2004/345/ES ze dne 6. dubna 2004 o prosazování právních předpisů v oblasti silniční bezpečnosti³,
 - s ohledem na stockholmské prohlášení Světové zdravotnické organizace (WHO) o mladých lidech a alkoholu z roku 2001,
 - s ohledem na rozsudky Evropského soudního dvora (věc Franzen (C-189/95), věc Heinonen (C-394/97), věc Gourmet (C-405/98), věc Catalonia (C-190 a C-179/90), věc Loi Evin (C-262/02 a C-429/02),
 - s ohledem na rezoluci WHO ze dne 25. května 2005 o problémech veřejného zdraví způsobených škodlivým požíváním alkoholu (WHA 58.26),
 - s ohledem na cíl 12 dokumentu Zdraví 21 z roku 1999 a akční plán pro alkohol na léta 2000–2005, který vypracoval regionální úřad WHO pro Evropu,
 - s ohledem na článek 45 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (A6-0303/2007),
- A. vzhledem k tomu, že terminologie používaná v diskusi o škodách souvisejících s alkoholem by se měla opírat o oficiální terminologii zavedenou světovou zdravotnickou organizací s cílem zabránit nejednoznačným formulacím a významům,
- B. vzhledem k tomu, že nebezpečná a škodlivá konzumace alkoholu, zejména mezi mladými

¹ Úř. věst. L 161, 16.6.2001, s. 38.

² Úř. věst. C 175, 20.6.2001, s. 1.

³ Úř. věst. L 111, 17.4.2004, s. 75.

lidmi, představuje na evropské úrovni zjevný problém; vzhledem k tomu, že především na dětském organismu a na organismu mladých lidí páchá tato konzumace velké škody, a vzhledem k tomu, že způsobuje smrt v důsledku souvisejících nemocí a nehod, jakož i sociální problémy a zločinnost, které významně poškozují evropské hospodářství, a vzhledem k tomu, že provádění politik týkajících se alkoholu založených na důkazech je prioritní potřebou všech členských států,

- C. vzhledem k tomu, že nebezpečná a škodlivá konzumace alkoholu významně ovlivňuje zdraví, představuje ohrožení veřejného zdraví a je odpovědná za řadu zdravotních a sociálních škod,
- D. vzhledem k tomu, že článek 152 Smlouvy o ES stanoví, že Evropská unie má pravomoc a povinnost zabývat se řešením problémů v oblasti veřejného zdraví doplňováním vnitrostátních opatření v této oblasti; vzhledem k tomu, že stanovování a šíření osvědčených postupů na úrovni EU, které přineslo v této oblasti kladné výsledky, představuje důležitý doplněk vnitrostátních politických opatření; vzhledem k tomu, že úvahy o účinných vnitrostátních akčních plánech by měly tvořit základ podobných opatření v ostatních členských státech a vytvářet součinnost na vnitrostátní úrovni,
- E. vzhledem k tomu, že při nebezpečné a škodlivé konzumaci alkoholu a při vyvíjení závislosti na alkoholu mohou sehrávat klíčovou úlohu hospodářské a sociální faktory (pracovní stres, nadměrná pracovní zátěž, nezaměstnanost, nejistota zaměstnání atd.);
- F. vzhledem k tomu, že členské státy využívají různé strategie k prevenci nebezpečné a škodlivé konzumaci alkoholu a/nebo omezení zdravotních problémů souvisejících s alkoholem,
- G. vzhledem k tomu, že je žádoucí, aby EU formulovala obecné cíle na potlačení škodlivých účinků nebezpečné a škodlivé konzumace alkoholu v členských státech a aby byla schopná provádět opatření v úzké spolupráci s členskými státy s cílem předcházet škodám postihujícím jak konzumenty, tak třetí strany, mezi něž patří škodlivé účinky na zdraví jako např. fetální alkoholový syndrom, spektrum vrozených alkoholových poruch, onemocnění jater, rakovina, zvýšený krevní tlak a srdeční infarkty i dopravní nehody a nehody na pracovišti, ale rovněž sociální škody, jako je domácí a rodinné násilí, zanedbávání dětí, nezaměstnanost, chudoba, sociální stigmatizace a sociální vyčleňování,
- I. vzhledem k tomu, že ačkoli se mezi mladými lidmi v různých členských státech vyskytují stejné znepokojivé konzumační návyky, mezi konzumačními zvyklostmi a tradicemi v různých částech Evropské unie panují značné rozdíly; vzhledem k tomu, že tato skutečnost měla být zohledněna při utváření evropského přístupu k problémům souvisejícím s alkoholem, tak aby každý členský stát mohl svou reakci přizpůsobit konkrétním problémům a povaze škod způsobených alkoholem; vzhledem k tomu, že jednotná politika týkající se alkoholu pro všechny členské státy EU by nebyla možná; vzhledem k tomu, že v oblasti politiky týkající se alkoholu stále existuje řada problémů, které přesahují hranice států a které stále více ztěžují provádění vnitrostátní politiky týkající se alkoholu ze strany jednotlivých členských států; vzhledem k tomu, že je proto zapotřebí společné akce na úrovni EU; vzhledem k tomu, že Komise by měla vybízet členské státy k prosazování účinných a ambiciózních politik pro boj proti nebezpečné a škodlivé konzumaci alkoholu a že by v tomto úsilí měla členským státům poskytovat

co největší podporu,

- J. vzhledem k tomu, že politická opatření na vnitrostátní úrovni nebo na úrovni EU nemohou nahradit odpovědnost za umírněnou a omezenou spotřebu alkoholu, jež v konečném důsledku spočívá na jednotlivcích a rodině,
 - K. vzhledem k tomu, že o pravidlech nízkorizikové spotřeby lze veřejnost po celé Evropě informovat prostřednictvím kampaní, které zohlední konkrétní okolnosti v jednotlivých členských státech; vzhledem k tomu, že by měla být přijata tvrdá opatření s cílem zamezit nebezpečné a škodlivé konzumaci alkoholu u řidičů a pracovníků a že by se rovněž měla učinit opatření, kterými by se předcházelo konzumaci alkoholu u nezletilých osob a těhotných žen,
 - L. vzhledem k tomu, že hlavní část nákladů souvisejících se nebezpečnou a škodlivou konzumací alkoholu nese společnost, a vzhledem k tomu, že ze snižování škod souvisejících s alkoholem budou mít v konečném důsledku prospěch všichni, a že je tudíž rozumné schválit jistá omezení v přístupu k alkoholickým nápojům,
 - M. vzhledem k tomu, že podle nařízení (ES) č. 1924/2006 Evropského parlamentu a Rady ze dne 20. prosince 2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin¹ je používání zdravotních tvrzení u alkoholických nápojů zakázáno, přičemž výživová tvrzení lze používat pouze ve výjimečných případech,
 - N. vzhledem k tomu, že konzumace alkoholu významně ovlivňuje metabolismus různých živin a že v důsledku interakce ovlivňuje účinnost různých léků,
 - O. vzhledem k tomu, že bylo jasně prokázáno, že konzumace alkoholu má škodlivé účinky na funkci jater a ničivý dopad na centrální a periferní nervový systém, což se v rámci dnešní stárnoucí společnosti projevuje stále zřetelněji,
1. vítá přístup, který Komise zvolila ve svém sdělení o nebezpečné a škodlivé konzumaci alkoholu a o jeho škodlivých důsledcích pro zdraví; vyzývá však Komisi, aby v souladu se zásadou subsidiarity vypracovala pro členské státy ambiciózní obecné cíle týkající se omezování nebezpečné a škodlivé konzumace alkoholu; vyzývá členské státy, aby věnovaly zvláštní pozornost zranitelným sociálním skupinám, jako jsou děti, mladí lidé a těhotné ženy, a aby řešily problémy nebezpečné a škodlivé konzumace alkoholu u mládeže, pracovníků a řidičů prostřednictvím informačních kampaní a kampaní zaměřených na zvyšování povědomí a – bude-li to vhodné – i kontrolou plnění stávajících vnitrostátních právních předpisů;
 2. uznává, že konzumace alkoholu může být považována za součást evropského kulturního dědictví a životního stylu; kromě toho bere na vědomí, že nízká konzumace alkoholu, kterou podle akčního plánu pro alkohol (PAEA) na léta 2000–2005 vypracovaného regionálním úřadem WHO pro Evropu představuje konzumace 10 gramů alkoholu denně, napomáhá prevenci kardiovaskulárních onemocnění a ischemie u některých osob středního věku; uznává, že většina konzumentů alkoholu její požívá s mírou a že nebezpečná a škodlivá konzumace alkoholu je jen ojedinělý vzorec chování, který však

¹ Úř. věst. L 404, 30.12.2006, s. 9; oprava v Úř. věst. L 12, 18.1.2007, s. 3.

i tak představuje významný problém;

3. zdůrazňuje, že nebezpečná a škodlivá konzumace alkoholu se objevuje ve všech sociálních skupinách a je způsobována řadou různých činitelů, což vyvolává potřebu komplexního přístupu k boji s tímto problémem;
4. bere na vědomí, že má-li se nebezpečná a škodlivá konzumace alkoholu účinně omezit, je nezbytné provést zásahy založené na řádném vědeckém hodnocení; domnívá se, že alkohol patří k faktorům, které mají nejvýznamnější vliv na kvalitu zdraví, a že je tudíž nezbytné shromažďovat údaje v rámci celé Evropské unie, a to zejména údaje týkající se vztahu mezi množstvím alkoholu v krvi a silničními nehodami, mezi alkoholem a onemocněním jater, alkoholem a neuropsychologickými poruchami, syndromy a chorobami; vyzývá proto členské státy a všechny zainteresované strany, aby navýšily zdroje věnované zlepšení účinnosti kampaní a programů zaměřených na informování a prevenci;
5. zdůrazňuje, že nejnaléhavější problémy nebezpečné a škodlivé konzumace alkoholu souvisejí s vlivem alkoholu na mladé lidi, kteří jsou méně schopni čelit fyzickému a emocionálnímu strádání a sociální újmě způsobené tím, že oni sami nebo jiní lidé konzumují alkohol;
6. je znepokojen rostoucí konzumací alkoholu mezi nezletilými a mladými lidmi a upozorňuje na to, že se u nich projevuje znepokojivý trend zahajovat konzumaci ve stále nižším věku, což souvisí s jejich větší ochotou riskovat, pěstovat nebezpečné formy chování, jako je pití s cílem se opít, konzumace alkoholu spojená s konzumací drog a řízení pod vlivem alkoholu a drog;
7. zdůrazňuje, že mladí a dospívající vykazují tendenci ke zvýšené konzumaci alkoholu po zahájení univerzitního života; domnívá se, že zvýšené snahy na univerzitách by mohly v budoucnu přispět ke snížení vysokého počtu studentů, kteří alkohol konzumují ve velké míře; vyzývá proto členské státy, aby posílily své programy prevence v této oblasti;
8. i.) vyzývá Komisi, aby vypracovala soupis vyčísľující v jednotlivých členských státech konkrétní škody způsobené konzumací alkoholu mladými lidmi, na jehož základě budou pro členské státy formulovány evropské cíle boje proti nebezpečné a škodlivé konzumaci alkoholu mezi mladými lidmi, přičemž se členské státy zaváží k tomu, že omezí tyto škody na evropské úrovni a zohlední snahy, které již byly v této oblasti vyvinuty,
 - ii.) zdůrazňuje, že členské státy mají právo samy si zvolit formu opatření, která budou na jejich vnitrostátní úrovni učiněna, aniž by přitom byly dotčeny jakékoliv povinnosti vyplývající z právních předpisů Společenství; zdůrazňuje však také, že by členské státy měly Komisi podávat zprávy o tom, jakého pokroku v boji proti nebezpečné a škodlivé konzumaci alkoholu mladými lidmi bylo dosaženo,
 - iii.) konstatuje, že Komise sehrává při dosahování evropských cíľů pomocnou úlohu tím, že pomáhá členským státům při výměně znalostí a osvědčených postupů a při provádění evropského výzkumu v oblasti boje proti škodlivým účinkům konzumace alkoholu mladými lidmi,

9. vyzývá Komisi a členské státy, aby v rámci fóra pro zdraví a alkohol navrženého Komisí podporovaly spolu s příslušnými nevládními organizacemi a hospodářskými sdruženími výměnu osvědčených postupů, a to zejména za účelem prevence nebezpečné a škodlivé konzumace alkoholu mezi mladými lidmi, a aby přijaly následující opatření:

i) zahájit vzdělávací kampaně prováděné členskými státy a zájmovými skupinami, které budou zejména v rámci školních vzdělávacích programů informovat o rizicích škodlivé a nebezpečné konzumace alkoholu; tyto kampaně budou zaměřeny na děti a dospívající, kteří v nich budou vybízeni k pravidelné účasti na sportovních aktivitách, ale také na jejich rodiče, kteří zde získají informace o tom, jak hovořit o problémech souvisejících s alkoholem v rámci rodiny, a na učitele; od raného věku by rovněž měl být předkládán model odpovědné a umírněné konzumace alkoholu u dospělých osob,

ii) omezit přístup k alkoholickým nápojům a jejich dostupnost pro mladé lidi, například důsledným uplatňováním platných právních předpisů zakazujících prodej alkoholu mladým lidem, zintenzívněním kontrol prodejců a distributorů, jako jsou restaurace a bary, supermarketů a maloobchodních prodejců,

iii) zapojit maloobchodní prodejce a odvětví stravování do procesu stanovování a uplatňování konkrétních opatření pro zamezení prodeje a podávání alkoholu a alkoholických limonád nezletilým,

iv) soustředit se obzvláště na takové nápoje jako např. alkoholické limonády, které jsou zaměřené přímo na mladé lidi; prostřednictvím takových opatření, jako jsou přísnější požadavky na označování těchto nápojů, a požadavků na jasnější odlišení alkoholických limonád od nealkoholických nápojů v obchodech, zajistit, aby byla spotřebitelům zřejmá alkoholická podstata těchto nápojů a aby byl zakázán jejich prodej mladým lidem; prosazovat také vyšší zdanění těchto nápojů,

v) vypracovat vnitrostátní pokyny stanovující věkový limit pro nákup, prodej a podávání alkoholických nápojů;

vi) přijmout na evropské úrovni pokud možno nulový limit pro obsah alkoholu v krvi vztahující se na nové řidiče, jak to ostatně již navrhl Parlament ve svém usnesení ze dne 18. ledna 2007 o Evropském akčním programu pro bezpečnost silničního provozu¹,

vii) poskytnout více příležitostí, jak zjistit a ověřit obsah alkoholu v krvi prostřednictvím možnosti vlastního výpočtu po internetu a na základě široké dostupnosti analyzátorů dechu zejména na diskotékách, v restauracích a na stadionech a obecně na dálnicích a silnicích především v nočních hodinách; členské státy by měly rovněž zajistit, aby se ke spotřebitelům dostalo jasné sdělení, že pití alkoholu a řízení nejsou slučitelné,

viii) přijmout veškerá nezbytná opatření k maximálnímu zvýšení kontrol řízení pod vlivem alkoholu,

ix) zpřísnit postihy za řízení pod vlivem alkoholu stanovené členskými státy, např. prodloužením doby odejmutí řidičského průkazu nebo zabavení vozidla,

¹ Přijaté texty tohoto dne, P6_TA(2007)0009.

x) podpořit členské státy, aby zajistily dostupnost náhradních prostředků veřejné hromadné dopravy pro řidiče, kteří požili alkohol,

xi) povzbuzovat rozvíjení programů „kdo pije, neřídí“ pomocí vzdělávacích prostředků kvůli jejich pozitivnímu dopadu na bezpečnost silničního provozu a zároveň upozorňovat spolujezdce na důsledky vysoce rizikové konzumace alkoholu,

xii) zavést evropskou cenu za nejlepší kampaň proti nebezpečné a škodlivé konzumaci alkoholu zaměřenou na školy a mladé lidi,

xiii) zintenzívnit výměnu osvědčených postupů mezi členskými státy v boji proti nebezpečné a škodlivé konzumaci alkoholu a mezi vnitrostátními policejními silami, pokud jde o kontroly řízení pod vlivem alkoholu u mladých řidičů,

(xiv) podporovat iniciativy určené k zajištění následné psychologické péče pro osoby přijaté do nemocnic s akutní otravou alkoholem;

10. i.) vyzývá Komisi, aby vyčíslila výskyt případů fetálního alkoholového syndromu (Foetal Alcohol Syndrome – FAS) a případů spadajících do spektra vrozených alkoholových poruch (Foetal Alcohol Spectrum Disorders – FASD) s cílem následně formulovat pro členské státy evropské cíle boje proti FAS a FASD, přičemž se členské státy zaváží k tomu, že omezí výskyt těchto poruch na evropské úrovni a zohlední snahy, které již byly v této oblasti vyvinuty,

ii.) zdůrazňuje, že členské státy mají právo samy si zvolit formu opatření, která budou na jejich vnitrostátní úrovni účinná, aniž by přitom byly dotčeny jakékoliv povinnosti vyplývající z právních předpisů Společenství; zdůrazňuje však také, že by členské státy měly Komisi podávat zprávy o tom, jakého pokroku v boji proti FAS a FASD bylo dosaženo,

iii.) konstatuje, že Komise sehrává při dosahování evropských cílů pomocnou úlohu tím, že pomáhá členským státům při výměně znalostí a osvědčených postupů a při provádění evropského výzkumu v oblasti boje proti FAS a FASD,

11. je toho názoru, že ženy i muži by měli být lépe informováni o nebezpečích konzumace alkoholu během těhotenství a zejména o riziku FASD, aby se předešlo výskytu onemocnění a případů opožděného vývoje u novorozenců a dospívající mládeže způsobených konzumací alkoholu v těhotenství; zdůrazňuje, že vhodné varování na obalech alkoholických nápojů může zabránit ženám v pití alkoholu před těhotenstvím a během něj; dále konstatuje, že u problémových konzumentů může být zapotřebí další podpory během těhotenství a následné poporodní péče; dále navrhuje, aby gynekologové a pracovníci předporodních oddělení nemocnic absolvovali školení, kde se naučí jak u svých pacientek co nejdříve určit potenciální případy nebezpečné a škodlivé konzumace alkoholu a jak tyto ženy během těhotenství podporovat při dodržování naprosté abstinence;

12. je toho názoru, že muži by měli být lépe informováni o souvislosti mezi konzumací alkoholu a impotencí;

13. domnívá se, že reklama a marketingové akce propagující alkohol by neměly být zaměřeny na dospívající mládež;
14. vyzývá Komisi a členské státy, aby vypracovaly pokyny pro vysílání televizních reklam na alkoholické nápoje a aby zajistily provádění nové směrnice Televize bez hranic, jakmile tato bude přijata; vyzývá Komisi, aby povzbuzovala poskytovatele audiovizuálních mediálních služeb, aby začlenily do svých kodexů správné praxe pravidla týkající se časového schématu vysílání reklam na alkoholické nápoje;
15. vítá a podporuje závazky, které např. zástupci reklamního průmyslu a výrobci alkoholických nápojů učinili v souvislosti s autoregulací své činnosti; vyzývá v této souvislosti Komisi a členské státy, aby na plnění těchto závazků dohlížely a aby stanovily pokuty pro případ, že budou porušeny;
16. zdůrazňuje, že členské státy jsou v současnosti schopny u alkoholických nápojů zavést povinné zdravotní varování; připomíná, že přední strana štítků může obsahovat varování, že alkohol může způsobovat vážné zdravotní i psychické problémy, že alkohol je návykový a že konzumace alkoholu během těhotenství může být škodlivá pro plod; konstatuje rovněž, že zdravotní varování na alkoholu může vyžadovat evropskou harmonizaci podobnou zdravotním varováním na tabákových výrobcích, a žádá proto Komisi, aby nejpozději do 1. ledna 2010 zveřejnila buď legislativní návrh, který by zavedl zdravotní varování u alkoholických nápojů, nebo sdělení, v němž vysvětlí, proč není zavedení harmonizace v oblasti zdravotních varování u alkoholu – narozdíl od zdravotních varování u tabáku – nezbytné; navrhuje, aby zdravotní varování zvláště upozorňovala na nebezpečí spojená s konzumací alkoholu během těhotenství;
17. vyzývá Komisi, aby prosazovala iniciativy zaměřené na výměnu osvědčených lékařských postupů a na podporu nezávislých a nestranných informačních kampaní zaměřených na zvyšování povědomí o rizicích škodlivé a nebezpečné konzumace alkoholu; tyto kampaně by se měly rovněž zaměřovat na osoby náchylné k neuropsychologickým poruchám, syndromům a chorobám a na osoby staré, osamělé, odloučené nebo izolované, které mají větší tendenci uchýlovat se k alkoholu, čímž své životní podmínky ještě zhoršují a prohlubují riziko vzniku neuropsychologických poruch, syndromů a chorob;
18. současně vyzývá Komisi, aby prosazovala šíření nástrojů, jako je AUDIT (Alcohol Use Disorders Identification test – test identifikující poruchy způsobené konzumací alkoholu), které vyvinula Světová zdravotnická organizace a které umožňují rychlé určení ohrožených osob v době, kdy ony samy si svůj problém s alkoholem ještě nepřipouštějí; zdůrazňuje, že včasný neformální rozhovor mezi všeobecným lékařem a pacientem je jedním z nejúčinnějších nástrojů k informování pacientů o rizicích spojených s nebezpečnou a škodlivou konzumací alkoholu a k prosazování nutných změn v chování u osob, které mají problémy s alkoholem; vyzývá členské státy, aby podporovaly vzdělávání všeobecných lékařů v oblasti rozpoznávání problémů a poruch spojených s alkoholem a jejich adekvátního řešení;
19. domnívá se, že Komise a členské státy by měly přijmout nezbytná opatření k boji proti škodlivým sociálním důsledkům alkoholu, jako je týrání a domácí násilí; žádá o větší sociální a psychologickou podporu pro rodiny, které jsou důsledky škodlivé a nebezpečné konzumace alkoholu postiženy; vyzývá k poskytování zvláštní sociální pomoci dětem

žijícím v rodinách, kde se vyskytují problémy související s alkoholem; navrhuje zřízení čísla nouzového volání k hlášení případů zneužití, ke kterým v rodinách dochází v souvislosti s alkoholem;

20. je znepokojen velkou mírou konzumace alkoholu u řady starších osob, často vynucenou fyzickou bolestí nebo pocity osamění či beznaděje; zdůrazňuje, že problémy s alkoholem ve starším věku představují závažný problém, jehož naléhavost vzrůstá v důsledku stárnutí populace;
21. je toho názoru, že je třeba zvýšit informovanost týkající se konzumace alkoholu a její souvislosti s pracovní neschopností, dlouhodobou pracovní neschopností a s předčasným odchodem do důchodu; z hlediska pracovněprávních předpisů EU a členských států považuje za důležité řešit problémy konzumace alkoholu na pracovištích tak, že dotyčné osoby budou vyzývány k tomu, aby vyhledaly pomoc, nicméně znovu připomíná, že by se tak mělo vždy dít s řádným ohledem na soukromí a práva jednotlivce; naléhavě žádá zaměstnavatele, aby věnovali zvláštní pozornost nebezpečné a škodlivé konzumaci alkoholu na pracovišti a aby za tím účelem pořádali preventivní vzdělávací programy a poskytovali pomoc těm pracovníkům, kteří mají problémy s alkoholem;
22. je přesvědčen, že snížení počtu silničních nehod a souvisejících škod způsobených alkoholem (17 000 obětí na životech ročně) je prioritním cílem Evropské unie; a proto
 - i.) vyzývá Komisi, aby vypracovala soupis vyčísľující konkrétní škody způsobené v jednotlivých členských státech řízením vozidel pod vlivem alkoholu, na jehož základě budou pro členské státy formulovány evropské cíle boje proti řízení vozidel pod vlivem alkoholu, přičemž se členské státy zaváží k tomu, že omezí škody způsobené konzumací alkoholu a zohlední snahy, které již byly v této oblasti vyvinuty,
 - ii.) zdůrazňuje, že členské státy mají právo samy si zvolit formu opatření, která budou na jejich vnitrostátní úrovni učiněna, aniž by přitom byly dotčeny jakékoliv povinnosti vyplývající z právních předpisů Společenství; zdůrazňuje však také, že by členské státy měly Komisi podávat zprávy o tom, jakého pokroku v boji proti řízení pod vlivem alkoholu bylo dosaženo,
 - iii.) konstatuje, že Komise sehraává při dosahování evropských cíľů pomocnou úlohu tím, že pomáhá členským státům při výměně znalostí a osvědčených postupů a při provádění evropského výzkumu v oblasti boje proti škodám způsobeným řízením vozidel pod vlivem alkoholu;
23. domnívá se, že rizikům spojeným s nebezpečnou a škodlivou konzumací alkoholu v rámci silniční dopravy lze účinněji čelit, pokud budou přijata následující opatření:
 - i.) prosazovat výrazné zvýšení počtu kontrol obsahu alkoholu v krvi a řešit značné rozdíly, které existují mezi jednotlivými členskými státy v míře prosazování platných předpisů, s cílem stanovení jednotných pravidel týkajících se četnosti kontrol a vzájemného předávání osvědčených postupů v souvislosti s místy, kde by měly být kontroly prováděny,
 - ii.) prosazovat přísnější postihy za řízení pod vlivem alkoholu, jako je prodloužená doba

odejmutí řidičského průkazu,

iii.) přijmout na evropské úrovni pokud možno nulový limit pro obsah alkoholu v krvi platný pro řidiče přepravních vozidel, pro jejichž řízení je nutný řidičský průkaz kategorie A a B, pro řidiče přepravních vozidel, jejichž řízení vyžaduje řidičský průkaz vyšší kategorie, a pro všechny řidiče z povolání, přičemž je však třeba vzít v úvahu skutečnost, že některé potraviny určené k přímé konzumaci mohou obsahovat stopy alkoholu;

24. zdůrazňuje, že by měla být prosazována všechna účinná opatření pro prevenci řízení vozidel pod vlivem alkoholu; naléhavě vyzývá k dalšímu vývoji systémů protialkoholových blokovacích zařízení a dalších nástrojů, které mechanickým způsobem brání řízení pod vlivem alkoholu zejména řidičům z povolání;
25. vyzývá Komisi, aby zahájila nebo podpořila nestranné a nezávislé informační kampaně, které jsou organizovány členskými státy ve spolupráci se zájmovými skupinami a které prosazují odpovědnou a umírněnou konzumaci alkoholu a zdůrazňují nepříznivý dopad nebezpečné a škodlivé konzumace alkoholu na psychické a duševní zdraví, ale také na sociální situaci konzumentů;
26. vyzývá Komisi a členské státy, aby posílily a koordinovaly své aktivity zaměřené na boj proti různým formám závislosti a aby do roku 2010 předložily vyčerpávající obecnou studii modelů nebezpečné a škodlivé konzumace alkoholu a návykového chování a jejich příčin;
27. naléhavě žádá členské státy, aby se zabývaly problémem ilegálního prodeje alkoholu a černého trhu s alkoholem, aby kontrolovaly kvalitu prodáváného alkoholu a aby zintenzívnily kontroly podomácku vyráběných alkoholických nápojů (např. destilátů), jejichž konzumace může být smrtelná;
28. vyzývá všechny zainteresované strany, aby v rámci fóra pro zdraví a alkohol, jehož zřízení navrhuje Komise, prosazovaly provádění konkrétních akcí a programů boje proti škodám způsobeným alkoholem, neboť hlavním cílem fóra by měla být výměna osvědčených postupů, získávání závazků k účasti na akcích, zajišťování řádného vyhodnocení akcí a sledování jejich účinného provádění; očekává od Komise, že k účasti na fóru pro zdraví a alkohol vyzve i zástupce Parlamentu a že mu bude předkládat výroční zprávy o pokroku, kterého bylo v rámci fóra dosaženo;
29. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Problém nadměrné konzumace alkoholu nabývá v současné době alarmujících rozměrů ve všech členských státech Evropské unie, třebaže zvyky a kulturní tradice související s pitím alkoholu se liší tradice od tradice, oblast od oblasti, stát od státu.

Základní a dnes již klasické rozlišení poukazuje na rozdíly mezi severem a jihem Evropy. Hovoří se o oblastech specifických svou „permisivní“ kulturou, v nichž se na základě tisícileté tradice předávané lidem už od dětství staví po celé generace na stůl vedle jídla víno, které se s oblibou popíjí, jehož přiměřená konzumace se chválí a z něhož se činí součást kulturního dědictví a místních zvyků. Na druhé straně existuje kultura „abstinenční“, která připisuje alkoholu psychoaktivní hodnotu a jen málo jeho konzumaci začleňuje do každodenního života. Tato skutečnost se projevuje tím, že alkohol se zde pije mimo dobu určenou k jídlu, zpravidla na konci týdne, a to v obrovském množství za účelem zbavení se zábran v oblasti společenských vztahů a s cílem uniknout konformitě a svázanosti, kterou do života přináší společenské normy.

Již několik desetiletí však dochází v celé Evropě k určité přeměně, která směřuje k uniformizaci chování konzumentů alkoholu a způsobů jeho pití. Zvláště patrné je to u nejmladší generace, kde lze sledovat významný nárůst v konzumaci alkoholu související s jejím společenským životem a vyhledáváním psychotropních látek.

Početné studie provedené různými institucemi, vládními orgány, asociacemi a podnikatelskými subjekty v této oblasti zjistily u evropské populace alarmující - byť čistě menšinovou tendenci - k nepřiměřenému požívání alkoholických nápojů, které se občas promění ve skutečně nemírné pití.

Pokud tedy přiměřenou konzumaci alkoholických nápojů není třeba považovat za skutečnost, která je sama o sobě negativní, protože je charakteristickým prvkem kultury a tradic některých národů, nadměrná konzumace těchto látek musí být chápána jako nebezpečí pro zdraví evropských občanů, poněvadž, jak je známo, páchá na lidském zdraví nezměrné škody. Kromě toho má celou řadu nepřímých dopadů, jako jsou dopravní nehody, násilí v rodinách, kterému jsou vystavovány především děti, častější výskyt agresivního chování nebo zneužívání nezletilých.

Fakta o dopadu nadměrného pití alkoholu na evropskou společnost nutí k zamyšlení. Studie vypracované Evropskou komisí hovoří v souvislosti s nadměrnou konzumací alkoholu v Evropě o tisících mrtvých ročně, z nichž více než polovina zahyne každoročně v důsledku dopravních nehod způsobených alkoholem. Nadměrná konzumace alkoholu je příčinou 16 % z případů týrání dětí v rodině. Mimo to žije v Evropské unii 60 000 lidí, kteří trpí fetálním alkoholovým syndromem.

Tyto problémy nelze nechat bez adekvátní odpovědi na evropské úrovni. Členské státy EU se již zavázaly, že budou předcházet problémům souvisejícím s nadměrnou konzumací alkoholu a že jejich množství budou snižovat v rámci Světové zdravotnické organizace. Své kroky však podnikají v rámci různých strategií na národních úrovních. Výsledkem je, že k řešení daného

problému používají velmi odlišné způsoby, což především v příhraničních oblastech oslabuje účinnost podniknutých opatření.

Proto je nezbytné zvýšit význam boje proti nadměrné konzumaci alkoholu na evropské úrovni, ačkoliv je nutné mít na vědomí, že v souladu s článkem 152 Smlouvy je Evropská unie oprávněna opatření učiněná na národní úrovni pouze doplňovat a že vzhledem k výše uvedené kulturní různorodosti Evropské unie je velmi obtížné, jestli ne vůbec nemožné, navrhnout jednotný model pro všech 27 členských států.

Členské státy nicméně mohou přijmout určitá základní opatření a především se zavázat, že budou nabádat své občany k odpovědnému přístupu k alkoholu, že budou zveřejňovat údaje o škodách způsobených nadměrným pitím, že zavážou výrobce a distributory k odpovědnějšímu jednání, že požádají podnikatelské subjekty o nezbytnou podporu, že do řešení problému zapojí školu a rodinu, že osloví mládež a nabídnou jí dobrý příklad a že zvýší povědomí lidí o rizicích pro nejzranitelnější členy populace.

K tomu může dojít především na základě obecné strategie, pomocí níž se vedle koordinace jednotlivých vnitrostátních norem a opatření ustanoví systém výměny informací a osvědčených postupů. Zpravodaj je přesvědčen o tom, že je nutné rozhodně zakročit pomocí opatření, jejichž účinnost se už potvrdila.

Domnívám se, že v první řadě je nutné rozšířit správné informace prostřednictvím osvětových kampaní, které je třeba uspořádat na všech úrovních: v rodině, ve škole, v médiích.

Z posledních výzkumů Světové zdravotnické organizace vyplývá, že informační kampaně zaměřené na tyto cíle a pořádané za účelem vytvořit či zvýšit povědomí populace o daném problému byly obzvlášť úspěšné. Proto by bylo vhodné podpořit větší rozvoj tohoto druhu iniciativ.

Za druhé, třebaže s potěšením přijímáme sdělení Komise zaměřené na pět priorit v boji proti škodám způsobeným nadměrnou konzumací alkoholu, navrhuji, aby byla jedním z hlavních cílů zásahu Evropské unie ochrana mládeže.

Existují jasné důkazy o tom, že nadměrná spotřeba alkoholu mezi mladými lidmi je stále častější a že věk, ve kterém začínají alkohol pít, se snižuje. Po celé Evropské unii se rozšiřují nebezpečné vzory konzumace alkoholu, které mezi sebou vykazují určitou podobnost. Jsou společností přijímány jakožto příklad takzvaného „binge drinking“, což je buď požití více než pěti alkoholických nápojů současně s cílem ztratit sebekontrolu a zbavit se zábran nebo současné požití alkoholu a omamných látek nebo opakované prožívání situací, během nichž se lidé oddávají účinkům nadměrné konzumace.

Právě v této oblasti by měl být přístup členských států a Evropské unie přísnější a účinnější: je povinností institucí, aby zajistily, že nejslabší členové populace budou chráněni před masově se vyskytujícími jevy, které ohrožují jejich zdraví. Mládež patří mezi zranitelné skupiny obyvatelstva, jelikož je obecně více vystavena vlivu dospělých, nebezpečí konformismu a vlivu módy a společenských trendů.

Dále si je třeba uvědomit, že dnešní mládež jsou vlastně zítřejší spotřebitelé, a že tudíž pouze

jejich dobrá výchova může přispět k tomu, aby se negativní účinky nadměrné konzumace alkoholu ve společnosti v budoucnu zmírnily. I nadále je těžké stanovit určitý věkový práh, před jehož dosažením může být jedinec považován za „mladého“, a tudíž „ohroženého“, a po jehož dosažení může společnost a instituce ve své pozornosti povolit a dovolit, aby byl diktát zákona nahrazen svobodným uvážením. Členské státy opět posoudily tento aspekt různě, ovšem obecně se ochranný věkový práh, před jehož dosažením nesmí být nezletilým osobám prodáván nebo naléván alkohol, ustálil mezi šestnáctým a osmnáctým rokem věku. Bylo by vhodné stanovit jednotný věkový práh pro celou Evropskou unii, který by měl podle mého názoru odpovídat alespoň věku, který právně stanovuje plnoletost. Není v pravomoci Evropské unie takový věkový práh nařídit, ale je možné, aby jej alespoň důrazně doporučila. Právě o to se v této strategii snažíme.

Kromě toho je nutné zvýšit kontrolu a zpřísnit sankce za prodej alkoholických nápojů osobám mladším, než je právně stanovený limit.

Co se týče té skupiny mládeže, která již dosáhla plnoletosti, ale i přesto zůstává zranitelnou složkou obyvatelstva, domnívám se, že je účelné a možné podniknout vhodná opatření pro to, aby se jejich přístup k alkoholu omezil.

Především navrhuji snížit mládeži dostupnost a možnost opatřování alkoholu, ať už prostřednictvím ceny nebo speciální daně na takzvané „alcol-pops“, což jsou alkoholické nápoje, které jsou určeny přímo pro spotřebu mladistvých.

V každém případě je třeba podniknout opatření, kterými se zvýší povědomí obyvatelstva o rizicích, a fyzických i psychických škodách, které s nadměrnou konzumací alkoholu souvisejí. Zdůrazňuji, že je opravdu nutné zakročit pomocí vzdělávacích a informačních prostředků, poněvadž problém nadměrné konzumace alkoholu je, stejně jako jiné problémy spojené s chováním, především otázkou způsobu myšlení: pro zlepšení stavu společnosti je nutné změnit zažitě způsoby myšlení.

Pokud jde o cíl snížit počet dopravních nehod způsobených alkoholem, jejichž účastníky jsou bohužel zvláště mladí lidé, je nutné zvýšit kontroly řidičů, a to takovým způsobem, aby lidé pochopili, že nejenže ke kontrole na silnicích dojít může, ale že je to dokonce nanejvýš pravděpodobné. Pouze tímto způsobem lze docílit výstražného účinku a řidiče od konzumace alkoholu odradit.

V této souvislosti se rovněž domnívám, že je třeba vyslat jasný signál o tom, že jsme odhodláni proti alkoholismu mladistvých bojovat. Proto navrhuji, aby se stanovily velmi přísné, třeba i nulové, limity pro obsah alkoholu v krvi u čerstvých držitelů řidičských průkazů. Toto opatření by se ostatně osvědčilo i v případě těch řidičů, kteří, třebaže se naučili řídit až v pozdějším věku, nemají takové zkušenosti, aby měli po požití běžně přípustného množství alkoholu řízení zcela pod kontrolou. Opět ani zde nemá Evropská unie pravomoc k tomu, aby nějaký limit nařídila. Prostřednictvím této strategie ovšem můžeme vydat signál a dát na vědomost, že podle Evropské unie by takový limit existovat měl, a požádat členské státy, aby této problematice věnovaly větší pozornost.

Rovněž se domnívám, že by se měly snížit limity pro obsah alkoholu v krvi u řidičů vozidel vyšší kategorie a u řidičů z povolání. Bylo by to vhodné ať už vzhledem k nebezpečnosti

těchto vozidel nebo z důvodu nutnosti zajistit, aby během výkonu práce nebyly reflexy jejich řidičů zpomaleny v důsledku konzumace alkoholu.

Z hlediska zdravotnické péče považuji za nutné, aby se kroky k nápravě podnikaly již na základní zdravotnické úrovni. Rizika rozvoje nemocí souvisejících s konzumací alkoholu je třeba sledovat a zaznamenávat v mnohem širším rozsahu již ve fázi návštěv u obvodních lékařů. Jedná se o takzvanou krátkou intervenci („brief intervention“), která se zakládá na tom, že všem pacientům, kteří pomoc lékaře z důvodů jakékoliv nemoci vyhledají, bude předložen jednoduchý dotazník: pomocí tohoto dotazníku bude možné určit, zda daný pacient je náchylný k alkoholismu nebo jestli již problémy s alkoholismem má.

Výsledky prvních experimentů jsou povzbudivé: osoby, které jsou alkoholismem ohroženy, si zpravidla neuvědomují, že jejich chování je nebezpečné a že k alkoholismu může vést; díky tomuto testu je však možné je nasměrovat k tomu, aby svému problému čelily včas.

Rovněž se domnívám, že je třeba poskytnout více informací o rizicích nadměrné konzumace alkoholu těhotným ženám. Údaje o rozšířenosti fetálního alkoholového syndromu, který v Evropě postihuje 6 000 osob, jakož i fakta o vysokém počtu novorozenců, jmenovitě asi 60 000 ročně, kteří se narodí s nízkou porodní váhou způsobenou pitím alkoholu jejich matek během těhotenství, jasně poukazují na to, že v této oblasti není poskytován dostatek informací. Je zřejmé, že je třeba uspořádat důrazné kampaně, které přinutí páry, jež se chystají mít děti, a především budoucí matky, aby k této otázce přistupovaly zodpovědněji.

Nadměrné pití alkoholu je také často příčinou násilného chování, a to zejména uvnitř rodin; proto se navrhuje, aby se především za účelem ochrany dětí zřídila na evropské úrovni zelená linka bezpečí, kde budou moci lidé oznamovat případy násilného chování v rodinách.

Jak ukázala Komise, účinného postupu je možno dosáhnout také při řešení problematiky nadměrné konzumace alkoholu na pracovištích, a to zvláště pokud na pracovní prostředí nahlížíme jako na místo, kde lze informace šířit pomocí informačních sítí. Zaměstnavatele lze mimo jiné zavázat k odpovědnosti za to, že se zaměstnanci bude veden dialog a že těm, kteří mají s alkoholem problém, bude poskytnuta podpora. Je však třeba si uvědomit, že tyto záležitosti spadají do soukromé sféry každého jedince a že je vždy nutné v této oblasti respektovat pracovníkovo soukromí.

Považuji za velmi příhodné, že Komise za účelem výměny informací a posouzení nových opatření pro boj proti alkoholismu zřizuje Fórum pro alkohol a zdraví. Na základě sdílení údajů pořízených na národní úrovni tak bude možno dospět k efektivním závěrům.

Každé opatření je však třeba podniknout tak, aby byla zajištěna jeho účinnost a proveditelnost. Zároveň je nutné mít na paměti, že zásahy Evropské unie musí být pouze přínosem a doplňovat strategie prováděné na národní a lokální úrovni.

POSTUP

Název	Strategie Evropské unie na podporu členských států při snižování škod souvisejících s alkoholem		
Číslo postupu	2007/2005(INI)		
Příslušný výbor Datum, kdy bylo na zasedání oznámeno udělení svolení	ENVI 18.1.2007		
Výbor(y) požádaný(é) o stanovisko Datum oznámení na zasedání	CULT 18.1.2007	EMPL 18.1.2007	TRAN 18.1.2007
Nezaujaté stanovisko Datum rozhodnutí	CULT 21.3.2007	EMPL 22.11.2006	TRAN 22.11.2006
Užší spolupráce Datum oznámení na zasedání			
Zpravodaj Datum jmenování	Alessandro Foglietta 28.11.2006		
Předchozí zpravodaj(ové)			
Projednáni ve výboru	2.5.2007		
Datum přijetí	17.7.2007		
Výsledek závěrečného hlasování	+ 53 - 4 0 7		
Členové přítomní při závěrečném hlasování	Margrete Auken, Liam Aylward, Pilar Ayuso, Irena Belohorská, Johannes Blokland, John Bowis, Frieda Brepoels, Hiltrud Breyer, Dorette Corbey, Chris Davies, Avril Doyle, Edite Estrela, Jill Evans, Anne Ferreira, Karl-Heinz Florenz, Alessandro Foglietta, Matthias Groote, Françoise Grossetête, Satu Hassi, Gyula Hegyi, Jens Holm, Marie Anne Isler Béguin, Caroline Jackson, Dan Jørgensen, Christa Kläß, Eija-Riitta Korhola, Holger Kraemer, Urszula Krupa, Jules Maaten, Linda McAvan, Alexandru-Ioan Morțun, Roberto Musacchio, Riitta Myller, Péter Olajos, Miroslav Ouzký, Vladko Todorov Panayotov, Dagmar Roth-Behrendt, Guido Sacconi, Amalia Sartori, Karin Scheele, Carl Schlyter, Kathy Sinnott, Bogusław Sonik, María Sornosa Martínez, Evangelia Tzampazi, Thomas Ulmer, Marcello Vernola, Anja Weisgerber, Åsa Westlund, Anders Wijkman, Glenis Willmott		
Náhradník(ci) přítomný(i) při závěrečném hlasování	Alfonso Andria, Antonio De Blasio, Bairbre de Brún, Christofer Fjellner, Jiří Maštálka, Miroslav Mikolášik, Renate Sommer, Andres Tarand, Lambert Van Nistelrooij		
Náhradník(ci) (čl. 178 odst. 2) přítomný(i) při závěrečném hlasování	Albert Deß, Francesco Ferrari, Hans-Peter Mayer, Salvatore Tatarella		
Datum předložení	30.7.2007		
Poznámky (údaje, které jsou k dispozici jen v jednom jazyce)			